

În căutarea vestigiilor unei fortificații preistorice – Echimăuți II*

Aurel ZANOCI, Sergiu SERBINOV, Vladimir CHITIC

În procesul studierii publicațiilor despre rezultatele periegezelor, realizate la siturile arheologice de pe teritoriul Moldovei (RSSM) în a doua jumătate a anilor '40 ai secolului trecut, ne-a atras atenția informația dintr-un articol semnat de T.S. Passek (Пасек 1949, 64) despre o fortificație, repertoriată ca Echimăuți II. Conform datelor oferite de autoare, situl era localizat la nord-vest de satul Echimăuți, în partea superioară a pantei unui deal, în stânga drumului. Despre fortificație se menționează că valul ei aplatizat descria în plan o formă quasi-triunghiulară, iar de pe suprafață a fost colectată o cantitate semnificativă de ceramică scitică.

Încercarea noastră de a regăsi informația despre acest sit în repertoriile arheologice, elaborate în anii următori, nu s-a încununat cu succes. Astfel, având drept scop clarificarea situației pe teren, în luna aprilie 2021 au fost realizate cercetări de suprafață în regiunea unde semnalase fortificația T.S. Passek.

Ca urmare, s-a constatat că în spațiul menționat, într-adevăr, există urmele unei cetăți preistorice ($47^{\circ}43'3.25''\text{N}$; $28^{\circ}52'30.25''\text{E}$)**. Actualmente, terenul unde se află fortificația este împădurit (în 1947 aici era teren arabil), însă la suprafață mai sunt vizibile unele denivelări, care pot fi interpretate drept vestigii ale sistemului defensiv. Astfel, pe laturile de est, sud și vest, au fost urmărite valul și șanțul de apărare, care delimitau o mică incintă cu dimensiunile de 40×35 m. Elementele defensive s-au conservat cel mai bine pe latura de est, unde valul are lățimea la bază de cca 7 m și înălțimea de 0,7 m, iar șanțul este lat de cca 3,5-4,0 m și adânc de cca 0,5 m.

Din cauza împăduririi terenului, nu a fost posibilă recoltarea de la suprafață a vreunor materiale arheologice, care ne-ar putea indica data edificării ace-

* Comunicarea a fost realizată în cadrul proiectului 20.80009.1606.14 „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică”.

** Locul unde este amplasată cetatea se află pe moșia satului Cineșeuți, raionul Rezina, fiind eronat localizată de către T.S. Passek în perimetrul localității Echimăuți. Astfel, propunem ca această fortificație să fie repertoriată conform cadastrului – Cineșeuți „Cetate”.

tei cetăți. În asemenea situație, apelăm la informațiile oferite de T.S. Passek, care menționa aici numeroase fragmente de ceramică scitică. După cum cunoaștem, în a doua jumătate a anilor '40 - începutul anilor '50 ai secolului XX, drept ceramică scitică era considerată cea din epoca fierului, în special, cea getică. Însă cercetările anterioare, precum și ale noastre din 2021, nu au scos în evidență prin apropiere vreun sit, care poate fi atribuit cu siguranță geților. Însă, în apropiere, la o distanță de cca 600 m spre sud, este cunoscută o așezare deschisă (Cineșeuți I) a purtătorilor culturii Cozia-Saharna, care, ipotetic, ar putea fi pusă în legătură cu fortificația menționată. Drept argument pot servi și analogiile ce țin de dimensiunile și formele fortificațiilor din arealul culturii Cozia-Saharna, care sunt asemănătoare cu „citadela” de la Cineșeuți.